

การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วม
โครงการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
ประจำปี 2567

กิจกรรมการสานเสวนา รับฟังข้อเท็จจริงกรณีเรื่องร้องเรียนโครงการก่อสร้างถนนเชื่อมต่อถนนนครอินทร์ ช่วง
ศาลายา-นครปฐม

3 พฤศจิกายน 2566

ณ ห้องประชุม Workshop ริมน้ำ สิริรุกขชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

สืบเนื่องจากการร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) คำร้องที่ 107/2566 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2566 กล่าวอ้างว่ากรมทางหลวงชนบท (ผู้ถูกร้อง) ได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาดำเนินโครงการศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้างถนนเชื่อมต่อถนนนครอินทร์ช่วงศาลายา - นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้ถูกร้องระบุว่าเพื่อลดความแออัดของการจราจรและดำเนินการคัดเลือกเส้นทางที่เหมาะสมเพื่อก่อสร้างทางหลวงขนาด 4 ช่องจราจร ต่อมาบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ถูกร้องว่าได้แจ้งประชาชนในพื้นที่ว่า ได้เลือกเส้นทางที่ 3 ซึ่งตัดผ่านกลางพื้นที่ 12 ตำบลและมีบางส่วนผ่านโฉนดชุมชนคลองโยง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวของผู้ถูกร้องจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่และบริเวณโดยรอบ ทั้งนี้ พื้นที่ 12 ตำบลดังกล่าวมีระบบคมนาคมเพียงพออยู่แล้วไม่จำเป็นต้องก่อสร้างถนนขนาดใหญ่เพิ่มแต่อย่างใด นอกจากนี้ แนวถนนดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อขวางการระบายน้ำบริเวณแม่น้ำท่าจีนอีกด้วย แม้ผู้ร้องและประชาชนในพื้นที่ได้พยายามทักท้วงผู้ถูกร้องในการประชุมหลายครั้งแต่ไม่เป็นผล ผู้ถูกร้องยังคงยืนยันว่า แนวเส้นทางซึ่งตัดผ่านพื้นที่ 12 ตำบลดังกล่าวเหมาะสมแล้ว จึงร้องเรียนมายัง กสม. เพื่อพิจารณาตรวจสอบโครงการศึกษาฯ และระงับยับยั้งการดำเนินโครงการจนกว่าจะได้มีการศึกษาผลกระทบและรับฟังความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญอย่างรอบด้านเพียงพอ

กรณีการร้องเรียนดังกล่าวจึงยังไม่สามารถหาข้อสรุปและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมได้ สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา ซึ่งทำงานในพื้นที่ความขัดแย้งและให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จึงเห็นควรที่จะจัดกิจกรรมการสานเสวนา รับฟังข้อเท็จจริงกรณีเรื่องร้องเรียนโครงการก่อสร้างถนนเชื่อมต่อถนนนครอินทร์ ช่วงศาลายา-นครปฐม โดยเชิญคู่กรณีความขัดแย้งมาพูดคุยเพื่อแสวงหาทางเลือกอย่างสันติวิธี ผ่านกระบวนการสานเสวนา (Dialogue) เพื่อให้คู่ขัดแย้งมารับฟังกันอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) เกิดความรู้ความเข้าใจความต้องการของกันและกันอย่างจริงแท้ จนเกิดการระดมความคิดเห็นและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมร่วมกัน

ผู้มีส่วนร่วม

1. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)
2. กรมทางหลวงชนบท
3. ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการก่อสร้างถนนเชื่อมต่อกถนนนครอินทร์ ช่วงศาลายา-นครปฐม

ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลจากการเสวนาได้ข้อสรุปว่า ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่สนับสนุนให้ปรับปรุงเส้นทางที่มีอยู่เดิมแล้ว ทั้งที่เป็นถนนและทางรถไฟ และประชาชนชุมชนคลองโยง ไม่เห็นด้วยกับการสร้างถนนผ่านโหนดชุมชนคลองโยง แต่หากจำเป็นต้องสร้างถนนก็อยากให้เปลี่ยนเส้นทางอื่นที่ได้รับผลกระทบน้อยกับวิถีชีวิตชุมชน ขณะที่กรมทางหลวงชนบทและบริษัทที่ปรึกษาฯ ยินดีรับฟังความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับชุมชนเพื่อร่วมกันแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม

การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุง

จากกิจกรรมที่โครงการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา ได้จัดขึ้นโดยได้นำกระบวนการเสวนา ที่เป็นองค์ความรู้ที่โครงการจัดตั้งสถาบันฯ มีความเชี่ยวชาญมาใช้เป็นเครื่องมือในการผสมผสานความขัดแย้ง ซึ่งที่ผ่านมาโครงการจัดตั้งสถาบันฯ ได้ดำเนินโครงการลักษณะนี้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เป็นส่วนใหญ่ จากกิจกรรมที่จัดขึ้นพบว่าพื้นที่โดยรอบก็ยังคงมีปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งโครงการจัดตั้งสถาบันฯ จะได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนงานเพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชนโดยรอบมากขึ้นต่อไป

